

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

Pœnitentiæ comes esse debet mutatio vitæ, hujus mutationis necessitas sumitur ex natura pœnitentiæ. 1. Consideratæ, prout est virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

neatis; *Contenti estote stipendiis vestris.* Verbo, necessarium prorsus est, ut pœnitentia vestra sit connexa cum firmo proposito corrigendi vitia, sincera voluntate Divinam legem observandi.

DIVISIO. Duas invenio rationes probantes, quòd pœnitentia necessariò involvat separationem à peccato & mutationem vitæ.

Primam desumo è natura Pœnitentiæ, prout est virtus, consideratæ: secundam è Pœnitentia spectata in ratione Sacramenti. Hisce duabus rationibus ostendam, eoquòd Pœnitentia impii tali mutatione vitæ, & generosa ista suos emendandi mores resolutione sit destituta, meritò feriatur à Deo illo maledictionis fulmine: *Sicut oleum*

Psal. 108. 18. in ossibus ejus. Pro meliori notitia utilissimæ hujus veritatis haurienda, efflagitemus Spiritûs S. opem opitulante Dei parente. *Ave Maria.*

I.
Punctum. Propheta Regius sacro quodam curiositatis desiderio tactus rescire avet, cuinam fors adeò fortunata obtingeret, ut jugiter habitare possit in tabernaculo seu monte Dei, id est, quis albo Prædestinatorum esset adscribendus. *Domine quis habitabit in tabernaculo tuo?* canit ipse, *aut quis*

Psal. 14. 1. quiescet in monte sancto tuo? Cui Deus mox respondere videtur: justus, innocens tam felici sorte beabitur, quiq; animam suam ab omni peccati nævo conservat immunem, Deo & suo proximo reddit quod debet: *Qui ingreditur sine macula, & operatur justitiam &c.*

Ibidem.

Cur autem, ô Divina majestas, poterat replicare David, non nisi innocentes, immaculati cœlum sint subituri, cum eorum sit nimum pusillus grex? Cui replicæ occurrit Deus, pro majori illius solatio dictis mox subjungens, etiam peccatores, pœnitentes tamen salvandos, dummodo

dove-

do veritatem dicant in corde: *Qui loquitur veritatem in corde suo.* Psal. 14. v. 33.

Quid verò his verbis aliud vult innuere, quàm ut cor pœnitentis sua crimina exponentis correspondeat suæ linguæ, ne teneat os dolosum, seu potius cor duplex; unum quidem in labiis peccata detestans, alterum in sinu suo peccatum adhuc continuo fovens; *Labia dolosa in corde & corde locuti sunt.* Psal. 11. 3.

Hoc itaque est, quod juxta Davidis mentem peccatori in malo habitato, seu impio, cujus maledictiones pertexuimus, ordinariè in sua Pœnitentia deest: *Quoniam dolosè egit in conspectu ejus.* Id vobis ad oculum demonstrabo. Psal. 35. 3.

Quomodo peccator iste, postquam suum proximum, imò seipsum fraudibus circumvenit, adèd temerarius adhuc esse possit, ut fraudulentæ suæ retibus ipsum quoque Deum innectere præsumat coram sacro ipsius altari, ante pedes Sacerdotum, qui Dei in terris vices agunt? *Dolosè egit in conspectu ejus.* Quomodo videamus. Serium videtur instituisse examen in peccata sua, eaq; fideli mente detexisse, tanquam objecta suo odio & detestatione digna, fuisse persecutus: *Ut inveniatur iniquitas ejus ad odium.* Ipsemet declaravit illa in confessione sua, cum adjecta protestatione verbali, se millies peccata odisse majori cum intensione, quàm mortem, eaq; super omnia detestari & execrari. Interea tamen fraudulentus arguitur, nec odisse nec detestatus fuisse peccata: *Malitiam autem non odivit.* Verum odium, sincerus dolor trahunt post se fugam & separationem, uti è contrario amor & gaudium nos ducunt ad unionem. Cum igitur hic mundanus pœnitens se à peccato procul non removerit, quod confessus fuit, semper adhuc in semita iniquitatis suæ secundum Psalmistæ verba perstitit,

tit, semper in pravis suis habitibus perseveravit, ideoq; in pristina, quâ antea hærebat, malignitate defixus permanet. *Astitit omni via non bonæ.* Inferre proinde licet, omnia verba, quæ in sui accusatione protulit, omnia externa doloris testimonia, quæ edidit, merissima extitisse mendacia & deceptiones: *Verba oris ejus iniquitas.* Cor cum lingua dissonabat, veritatem in corde suo non loquebatur; hinc pœnitentium salvandorum numero minimè adscriptus;

Ibidem.

Psal. 14. 3. *Qui loquitur veritatem in corde suo.*

Duo sunt observanda in argumento è Davidica psalmodia desumpto. Primò, pœnitentiam consistere in odio peccati; carentem odio tali non esse pœnitentem. *Malitiam non odit.* Secundò, odium involvere fugam & separationem à malo, quod detestamur, persistentem in peccato, non habere illius odium; *Astitit omni via non bonæ.*

Ne mihi itaq; dicatis, velim, quomodo peccator iste in concione fuerit compunctus, quàm sit comminationibus Divinis exterritus, quot gemitus & suspiria coram Crucifixi iconifino in suo cubili consequente copioso lachrymarum imbre ad pedes sui confessarii prostratus ediderit, suaq; peccata cum profunda sui humiliatione deposuerit. In hoc tamen mendacem se prodit, suamq; vafritiem detegit, *dolosè egit.* Quoniam talis intrinsecus non deprehenditur, qualem forinsecus se exhibuit: exterius apparebat mutatus, interiùs idem in eodem manebat immutatus: lingua foris se accusans, videbatur bona, idem præferebant oculi lachrymis innatantes: at cor, principium veræ pœnitentiæ est vitiosum, utpote suis antiquis vitiis semper innexum: en manifestum hujus indicium, vitia non corrigit, semper in pristino statu hæret: *Astitit omni via non bonæ.*

Id

Id ipsam Ifaias Propheta in sinuare voluit verbis illis:
Conterriti sunt in Sion peccatores, possedit tremor hypocritas. Ifa. 33 15.
Ex isto textu Tertullianus sumpsit titulum, quem ordinariæ secularium hominum confessioni attribuit, eam vocando, *pœnitentiam hypocritarum, qua nunquam fidelis.* Idem videtur sensisse S. Fulgentius falsas ejusmodi pœnitentias perstringens: *Nonnulli scelerum suorum consideratione perterriti in oratione gemunt, accusant humiliter in conspectu Dei peccata: & eadem, qua humilitate sermonis accusant, cordo perverso retinent & cumulant.* Hucusq; S. Pater.

Unde constat manifestè, secundum SS. Patrum opinionem lachrymas, suspiria, & confessiones apparenter humiles à Deo minimè approbari, nisi firma resolutione sint communitæ.

S. Gregorius Magnus verba illa Ifaiæ: *Lavamini, mundi estote* &c. expositurus, quærit, cur Propheta lotionis mentione non contentus, *lavamini*, munditiem prætereà exigat, *mundi estote*; cum hoc videri possit superfluum, quando prius aliquando fuit peractum. Erratis, respondet Maximus Pontifex, nam mundi nondum sunt, qui deplorant, nisi simul emundent, & emendent peccata: *Lavantur ergo, & nequaquam mundi sunt, qui commissa flere non desinunt, sed rursus flenda committunt.* Tales lachrymæ sincero proposito destitutæ lutosæ aquæ apparent similes: *Quasi in lutosa aqua semetipsosvolvunt.* Scitis, pergit præfatus S. Doctor, quemadmodum justii in animabus suis frequentibus urgentur tentationibus, per quas tamen ad peccatum non pertrahuntur, ita mali non rarò compunctionibus & doloribus afficiuntur, nec tamen veniam consequuntur, eoquod peccata sua ritè non detestentur, ac deserere nolint. *Ita plerumque mali inutiliter compunguntur ad justitiam, sicut plerumque boni tentantur ad culpam.*

Isti sunt, de quibus testatur Isaias, quòd dolores quidem partus sustinuerint, puerperio tamen non infecuto: *Isa. 37. 3. Venerunt usq; ad partum, & virtus non est pariendi;* ac si diceret, tanta jam sunt perpeffi, quasi jam fuissent in puncto concipiendi & progignendi spiritum salutis, sed omnia eorum bona desideria in abortum tandem defierunt.

Vultisne coram intueri peccatores, qui inter dolores falsæ pœnitentiæ nil nisi monstruosos edunt partus? Oculos & aures in Antiochum advertite; *Orabat hic scelestus,* verba sunt Divini textus, *Dominum, à quo non esset misericordiam consecuturus.* Quid S. Paulus de pœnitentia Esau admodum lamentabili senserit, audiamus: *Non invenit pœnitentiæ locum, quamquam cum lachrymis inquisisset.* Quare? S. Augustinus reponit, quòd Antiochus & Esau tales in conspectu Dei minimè fuerint, qui cor & voluntatem intuetur, quales coram oculis humanis comparebant; *Non erat in voluntate, quod coram hominibus apparebat in opere.* Est itaque, sicut hesternam probavimus, dolor exterior prorsus inutilis, si ab interiori non animetur. *Scindite corda vestra & non vestimenta vestra.*

Quod præ omnibus Deus à nobis exigit, ad hoc ut in incensum verè pœnitentium veniamus, est, ut convertamur; *Convertere ad me:* Se verò convertere, non est propriè confiteri, aut jejunare, aut lachrymas profundere; conversio est mutatio cordis, quod à creatura averritur, ut convertatur ad Deum, quod detestatur modò à se prius amatum, amat nunc odio olim à se habitum. Ille sensus est S. Ambrosii: *Quando sic pœnites, ut tibi amarum sapiat in anima, quod ante fuit dulce in vita, & quod prius oblectabat in corpore, ipsum te cruciat in mente, iam tunc bene ingemiscis ad Deum.* Nihil ergo est præter istud odium & verum pecca-

peccati dolorem, quod hanc mutationem procurare possit. Quidnam oportet agere ad peccatorem convertendum? Scriptura id vobis declarabit. Cor sciendum, cui imago veteris hominis, aut potius idolum mundanæ vanitatis incisum est, hujus fragmenta in fontem ignibus iræ Divinæ calefactum, aut flammis amoris ipsius ardentem projicienda; *Sicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem cœlestis.*

Quod necdum tamen sufficit, quia cor istud debet annihilari, ut ex nihilo cordis istius superbi procreari possit cor humile; de nihilo cordis impudici & profani, progeneretur cor novum purum & castum, quale volebat sibi David conversus: *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis: &* hoc modo è peccatore annihilato producat nova creatura, de qua S. Paulus facit mentionem.

Si pœnitentia vera hæc omnia præstare debet, evidens omnino est, deserendum nobis omne cum peccato commercium per immutationem vitæ, concludit D. Ambrosius: *Hæc est vera pœnitentia, jam cessare à peccato: Sic enim probat, dolere se, si à cætero desinat.* Non igitur confessiones vestræ, non suspiria aut lachrymæ vestræ sunt signa infallibilia peractæ à vobis veræ pœnitentiæ; sed fuga, odium peccati, & mutatio vitæ. *Sic enim probat dolere se, si à cætero desinat.*

Inferamus jam, quòd si, prout vidimus, confessiones istæ etiam suspiriis lachrymis permixtæ, torq; aliis doloris insignes testimoniis, nihilominus ut falsæ & deceptoræ reprobantur, nisi morum vitæq; mutatione roborentur: proh Deus! ubi, quæso, sumus? quale formandum erit iudicium de confessionibus potissimæ partis Christianorum
moder-

moderni sæculi, è quibus aliqui confessionis tribunal accedunt ad salvandum duntaxat exteriorem respectum, alii ob ruendam in festis solennioribus introductam consuetudinem? Nonne cum Tertulliano dicere licitum erit: *Ubi emendatio nulla, ibi pœnitentia necessario vana, quia caret fructu suo?* adeoq; sunt pœnitentiæ nullius valoris & utilitatis, ac maledictæ. Num post S. Augustinum non pariter nobis fatendum, quòd hi blasphemi, qui eodem, quo se de blasphemis accusarunt, die, eas revomunt; quòd hi molles & effœminati, qui canum instar ad suos vomitus & pristinas turpitudines redeunt; quòd hi infelices amorum carnalium nexibus innodati, qui sua nunquam dissolvunt vincula, quiq; infami questu continuo vitam ducunt, pœnitentiam minimè agant, sed Deo, Divinis que misteris, quibus abutuntur, illudant? *Irrisor est, non pœnitens, qui adhuc agit, quod pœnituit. & peccata non minuit, sed multiplicat.*

Heu! quod pectus mihi diffundit præ doloris magnitudine, mihi que plorandi hîc potius, quàm prædicandi materiam subministrat, illud est, quòd videam inter nos tantum eorum numerum (loquor de magnis peccatoribus) qui Sacramentis abutantur, suæq; vitæ cursum in perveris suis habitibus transigant. Quam meritò deffenda est deordinatio ista, cùm uni duntaxat scienter inherere lethali noxæ, sufficiat ad confessiones viginti annorum reddendas sacrilegas.

Jejunium propriè non fuit, nec cilicium Ninivitarum, quod iratum placavit Numen, sed mutatio vitæ: *Vidit Deus opera eorum, quia conversi sunt de via sua mala.* Totius etiam urbis statum penitus inversum, indeq; adimpletam suo modo comminationem observat S. Augustinus, quam Jonas prænuntiavit: *Everfa est Ninive, quæ mala erat,*

Jonæ 3. 20.

erat, & bona edificata est, qua non erat. Cui consonat prædicatum, quod D. Gregorius Nyssenus pœnitentiæ adjudicavit, appellans ipsam *dissolutionem & everisionem peccatorum.*

Ergo si exomologeses in festis Natalitiis aut Paschæ Domini institutæ ad deserenda vitia nos non inducunt, ad habitus nostros pravos emendandos viam non sternunt, an non habemus rationem dubitandi de bonitate & virtute istius pœnitentiæ, quæ nihil immutat, quæ nil destruit?

Interim considerate communem mundanorum pœnitentiam, cui jure exprobrare possemus illud D. Hieronymi, aut alterius corvi Authoris (cujus literæ Sancti Patris hujus epistolæ sunt annexæ) dictum in aliquem se jactitantem ob peractam pœnitentiam, qui tamen idem semper mansit, eodemq; modo vixit. *Pœnitere te asseris, nescio, quid sit tua pœnitentia, scire à te desidero, quid pœnitens? è tne avaritia objectum tuæ pœnitentiæ? non, siquidem tam ardentem divitiis incubas, ac unquam aliàs; num tua morum dissolutio? non, infamiâ enim, qua olim, adhuc modo laboras: falleris ipse, simulq; nos fallere cogitas, certe veracem in mente tua pœnitentiam haudquaquam efformas: Pœnitentem hominem dico, qui diligit, quod ante neglexit, qui abhorret, quod amavit.* Unde, cum post confessionem potioris partis pœnitentium vitia in antiquo statu persistant, in eorum mentibus regimen teneant, maligni illorum habitus in pristino vigore adhuc perseverent; cum confessio quidem transierit, non item avaritia, impudicitia transitum fecerint; inferamus, licet, quòd vera pœnitentia hîc nulla intervenerit.

Nequaquam hîc intelligi velim, quasi docerem, effectum & valorem veræ pœnitentiæ consistere in eo, quòd pœnitens in futurum non ultra relabatur delictum; dum-

Na mode

modo enim peccator veraciter fuerit contritus, sincerum se emendandi conceperit propositum, etiam si deinde sit relapsus, casus iste subsequens non invalidat præcedentem ejus confessionem, aut malam arguit præviam pœnitentiam. Christus Dominus fœminæ, cui peccata sua condonabat, imperavit: *Jam noli peccare.* Ubi S. Augustinus notat; *non ait, non pecces, sed non sit in te voluntas peccandi.* Ipsemet fateri cogor, ingentem esse difficultatem, ut enormis peccator semel, simulque corrigatur, dummodo prævideatur secutura emendatio, lapsus observentur rariores, causa subest, opinandi, confessiones fuisse bonas.

Tria vos, paucis tamen verbis admoneo; primò, peccatorem, qui in sua confessione non concipit propositum firmum evitandi omne peccatum lethale, confessionem instituere sacrilegam, ejusque pœnitentiam maledictioni Divinæ obnoxiam: quod à nemine controvertitur.

Secundò adjungo, sensum esse PP. & Theologorum unanimum, qui hanc materiam pertractârunt, quod voluntarii & frequentes isti relapsus, & hæc in peccato perseverantia sint signum ferè infallibile, pœnitentem non habuisse voluntatem illam, imposterùm non peccandi: quapropter consulo omnibus iis, qui in tali vixerunt statu, exempli gratia, qui diu vitiosis amorum carnalium vinculis illigati, odiis aut usuris obstricti, animum aliena bona retinendi habuère diuturnum, his inquam consultum judico, ut animum generali confessione emaculent, in supplementum particularium, quæ probabiliter erant sacrilegæ, ob quas saltem in mortis horâ validè arctari sentient suas conscientias.

Tertiò, cùm de frequenti lapsu sermo incidit, lapsum intelligo in peccata mortalia, venialia siquidem delicta
adco

adeò sunt humanæ fragilitati affixa, ut mirum non censeatur, etsi frequentius in eadem relabi contingat: nec obinde abiici animus, aut intermitteri debet Sacramentorum usus.

Sed personas devotioni deditas sæpius confessionem iterantes adhorror, duo animadvertant: primò, ne Sacramentum reperiant ex consuetudine, vel quia sic habituatæ. Secundò, ut materiam Sacramento necessariam rite administrent, quæ est peccatum mortale aut veniale cum dolore omnem alium dolorem excedente ac sincero emendationis proposito. Magnum subest periculum, nè plurium devotorum cæteroquin hominum exomologes sint imperfectæ, & ut dicitur, informes; in quarum complementum, nisi quidpiam speciatim eorum gravet conscientias, potest elici contritionis actus de peccato aliquo, jam alias in confessione expresso.

Contrahamus in compendium secundam rationem desumptam è Pœnitentia spectata, ut Sacramentum quoddam.

Intentio Dei in institutione Sacramenti Pœnitentiæ teste D. Paulo fuit, ut, quemadmodum Christus in Cruce mortuus figura extitit peccatoris, oneratus extrinsecus maledictionibus legis; *Maledictus, qui pendet in ligno.* Ita peccator verè pœnitens sit imago Christi morientis, & per Sacrificium cordis sui contriti, ac præ dolore disrupti representet Sacrificium Crucis, atq; tali modo mortuus peccato per reditum denuò ad gratiam fiat imago Resurrectionis Christi: *Ut quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vite ambulemus.* Propterea necesse est, ait S. Zeno Veronensis, ut gladius doloris penetret cor pœnitentis, qui uno ictu occidat veterem,

II.
Punctum!

Deut. 21. 23.

Rom. 8. 6.